

צח:

תורה אור

- לכן יתנם עד עת יולדה ילדה וְהָרָה וְהָרָה אֶחָיו יִשׁוּבוּן עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: בִּישׁוּבָהּ ה' ב
- וְהָיָה אֲנָכִי עִמָּךְ וְשִׁמְרֹתֶיךָ כְּבָל אֲשֶׁר תִּלָּךְ וְהִשְׁבַּתֶּיךָ אֶל הָאֲדָמָה הַזֹּאת כִּי לֹא אֶעֱזָבָךְ עַד אֲשֶׁר אֵם עֲשִׂיתִי אֶת אִשְׁר דְּבַרְתִּי לָךְ: בְּרִאשִׁית כח טו
- וַיִּירָא יַעֲקֹב מֵאֵד וַיֵּצֵר לוֹ וַיַּחַץ אֶת הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וְאֶת הָעָזָן וְאֶת הַבָּקָר וְהַגְּמָלִים לְשֵׁנֵי מִתְנוֹת: בְּרִאשִׁית לב ח
- תַּפֵּל עֲלֵיהֶם אִמְרָתָהּ וּפְתַח בִּגְדֵי וְזִרְעֹךָ יִדְמוּ כָאֵבָן עַד יַעֲבֹר עִמָּךְ וְ: עַד יַעֲבֹר עִם זוּ קִנְיִתִּי: שְׁמוֹת טו טז
- כַּאֲשֶׁר יָנוּס אִישׁ מִפְּנֵי הָאָדָם וַיִּפְגְּעוּ הָרֹב וְכָא הַבֵּית וְסָמַךְ יָדוֹ עַל הַקִּיר וַיִּשְׁכַּב הַקִּישׁ: עֲמוֹס ה יט
- שְׂאֵלוּ נָא וְרָאוּ אִם יֵלֵךְ וְכָר מִדְּרֹעַ רֵאִיתִי כֵל גֶּבֶר יָדָיו עַל הַלְחָצוֹ כַּיּוֹלָדָה וְהִתְפַּכּוּ בָּל פְּנִים לִיָּרְקָתוֹ: יְרִמְיָהוּ לו ו
- לֹא יִסָּר שִׁבְט מִמִּדְּבָרָהּ וּמִחֻקַּק מִבֵּין רִגְלָיו עַד כִּי יָבֹא שִׁלּוֹ וְלֹא יִקְרָת עֲמִים: בְּרִאשִׁית מט י
- יְהִי שְׁמוֹ לְעוֹלָם לְפָנַי שְׁמִי יִזְנוּ שְׁמוֹ וַיִּתְקַרְבוּ בוֹ כֵּל גִּזְם יִאֲשֹׁרוּהָ: תְּהִלָּה יב עז יז
- וְהַלְתִּי אֶתְכֶם מֵעַל הָאָרֶץ הַזֹּאת עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא יִדְעֶתֶם אֶתֶּם וְאַבּוֹתֵיכֶם וְעֲבָדְתֶּם שָׁם אֶת אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְיוֹסֵם וְיִלְדָה אִשְׁר לֹא אֶתֶן לָכֶם חַיִּיָּה: יְרִמְיָהוּ טז יג
- עַל אֵלֶּה אֲנִי בֹכֶיָה עֵינֵי עֵינֵי יִדְדָה מִיָּם כִּי רָחַק מִפְּנֵי מִנְחָם מְשִׁיב נִפְשֵׁי יְהוָה בְּנֵי שׁוֹמְמִים כִּי גֶבֶר אוֹרֵב: אִיכָה א טז
- אֲבָן הַלְחִי הוּא נִשְׂא וּמִכַּאֲבִינוּ סִבְלָם וְאַנְחֵנוּ חֲשִׁבְנוּהוּ נִגְעֵי מִכְּה אֱלֹהִים וּמַעֲנֶה: יְרִמְיָהוּ טז נג
- וְהָיָה אֲדִירוּ מִפְּנֵי וּמִשְׁלֹ מִקְרָבוֹ יֵצֵא וְהִקְרַבְתִּיו וְנָשָׂא אֵלָי כִּי מִה הוּא זֶה עָרַב אֶת לְבוֹ לְקֶשֶׁת אֵלַי נָאָם וְ: יְרִמְיָהוּ לו כא
- וְעִבְדוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיהֶם וְאֶת דָּוִד מֶלֶכָם אֲשֶׁר אֶקִּים לָהֶם: יְרִמְיָהוּ לו ט
- וְהָשִׁבוּ עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְעַבְדֵי לַיעֲקֹב אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בָּהּ אַבּוֹתֵיכֶם וַיִּשְׁבוּ עֲלֶיהָ הַמָּה וּבְנֵיהֶם וּבְנֵי בָנֵיהֶם עַד עוֹלָם וְדוֹד עַבְדֵי נִשְׂאִי לָהֶם לְעוֹלָם: יִחְזַקְחָל לו כה
- דוֹר הַמִּתְאָוִיִּם אֶת יוֹם וְ: לָמָּה זֶה לָכֶם יוֹם וְ: הוּא חֲשָׁךְ וְלֹא אֹר: עֲמוֹס ה יח

עמוס ה יח

שֵׁאִין סוּם מְדִי אוֹכֵל צו כַּסֵּן. שְׁמוּאֵילָין הֶאֱרֹנוֹת חוץ לְקִרְקַע וְעוֹשִׁין מִהֵן אֲבוּסִים בְּמִלְחַמַת גּוֹז וּמִגּוּז: **שֵׁאִין כֵּל דָּקֵל וכו'.** כְּלוּמֵר עֲמִידִין פֶּרֶס וּמְדִי לִבָּא עַל צִבְל וּלְלַכְדָּה וּנְתַמְלָאָה כֵּל אֶרֶץ צִבְל חֵיילוֹת פֶּרֶסִיִּים וְסוּסֵיהֶם וּמִשָּׁם צִאִים לֹא־י **מִלְכוּס־עַל יִשְׂרָאֵל ט' חֲדָשִׁים שְׁנֵאֲמֵר לָכֵן יִסְנֵם לְיִשְׂרָאֵל עַד עַם יוֹלְדָה יֵלֵד.** הֵיינו ט' חֲדָשִׁים כְּדִמְתַּרְגְּמִינֵן צִכֵּן יִתְמַסְרוּן כַּעֲדִין דִּילְדַתָּא לְמִילַד וְכַמִּיַּצַּ (מִיכָה ה) וְעַמְד וְרַעָה צַעֲזו ה' וְגו' וַיִּשְׁכּוּ כִי עַתָּה יִגְדֵּל וּמִתַּרְגְּמִינֵן וַיִּמְיִצּוּן מִצִּינֵי גִלְוֹתָהוּן: **עַל צִנִּי יִשְׂרָאֵל.** הֵיינו כֵּל הַעוֹלָם שִׁיִּשְׂרָאֵל מִפְּחוּרִים צו: יִסִּין. מִשִּׁיחַ וְלֹא אַחֲמִינִיָּה: **בְּטוֹלָא דְּכוּפִיטָא דַּחְמִירִי.** צִלָּל הֲרַעִי שֶׁל חֲמוּרוֹ כְּלוּמֵר אֲפִילוֹ צִכֵּן אִנִּי רוּחָה וּצִלְצֵד שְׁאֲרָנוֹ: **כוּפִיטָא.** רַעִי כְּמוֹ רִמָּא כּוּפַתָּא וְסָכַר יִרְדְּנָא צִצְבָּא צַתְרָא (ד' עג:): **מֵאִי טַעמָא.** אֲמַר לֹא אַחֲמִינִיָּה: **חֲצֵלוֹ שֶׁל מִשִּׁיחַ.** גּוֹרֵלוֹ וּלְקַמֵּן צַעִי מֵאִי הִיא. לִ"א חֲצֵלוֹ פַּחֲדִים וּחֲצִלִים שֶׁהֵיוּ צִימִיו מִחֵיל הַעוֹצְדֵי כּוֹכְבִּים: **לַעֲשׂוֹם לֵהֶם נֶם.** לַעֲלוֹת צִרוּרַע עַל כִּרְחַם שֶׁל מִלְכֵי פֶרֶס: **צִיטָא שִׁנִּיָּה.** צִימִי עוֹרָא צִיטָא רַלְשׁוֹנָה צִימִי יִהְיֶשֶׁע מִדַּהֲקִישֵׁן הַכְּתוּב: **מֵאִי טַעמָא.** אִיזוֹ נָרָה צִבָּה בְּאֶרֶץ צִימִיו שְׂאֵתָה אֹמֵר לֹא אַחֲמִינִיָּה: **סַנְטֵר.** מִפְּרַשׁ צִצְ"צ (דף סה). צִר מִחֲחִינִיתָא שִׁידוּעַ מִיִּצְרֵי הַשְּׁדוּת וּגְבּוּלֵיהֶן עַד כֵּאֵן שֶׁל פְּלוּגֵי מִכְאָן וְאֵילָךְ שֶׁל פְּלוּגֵי וְצִידוֹ לִרְצוֹת לֶאֱחָד וּלְנַעֲטַת לֶאֱחָר וּכְשִׁפּוּגַעוֹ אוֹתוֹ סַנְטֵר רוּחָה לְמַדּוּד שְׁדוּתִיו לְקַלָּר מִיִּצְרֵי הַשְּׁדוּת וְדוּמָה כְּמִי שִׁפְגַּע צו אֲרִי: **גִּצְאִי.** גּוֹצֵה מִסָּה הַמֶּלֶךְ: **מִי שַׁל הַגְּבוּרָה שָׁלו.** הַקִּצְיָה מִנְטַעַר צַעֲלָמוֹ כִּיולְדָה וְאוֹמֵר צַשַׁעִה שְׁמַעֲצִיר הַעוֹצְדֵי כּוֹכְבִּים מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵיאֶךְ אֲחֻצִּיד אֵלּוֹ מִפְּנֵי אֵלּוֹ: **פַּמְלִיא שֶׁל מַעֲלָה וְשֶׁל מַטָּה.** מִלֵּאכִיס וַיִּשְׂרָאֵל: **אֲפִילוֹ הַגִּרִּים לֹא גִרְסִינֵן:** רַהִיט וּפִינִל **סוּרָא וְאוֹיֵל וְשִׁדִּי סוּסִיא צֶאוּרִיָּה.**

כַּשְׂרָךְ הַשּׁוּר וּפַעַל מַעֲמִידִין סוּס

צִמְקוֹמוֹ צִאָּצוּסוֹ מַה שֶּׁלָּה הִיָּה רוּחָה

לַעֲשׂוֹת קוֹדֵם מִפְּלַתּוֹ שֶׁל שׁוּר שֶׁהִיָּה

חֲצִיצֵי עֵלְיוֹ שׁוּרֵי צִיּוֹרַת וּכְשִׁמְתַּרְפָּא

הַשּׁוּר הִיָּים אוֹ לִמְחַר מִמִּפְּלַתּוֹ קֶשֶׁה

לוֹ לַהוֹצִיא סוּסוֹ מִפְּנֵי הַשּׁוּר לֶאֱחָר

שֶׁהַעֲמִידוֹ שֶׁס כֶּךְ הַקִּצְיָה כִּיּוֹן שְׂרָאָה

מִפְּלַתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל נוֹתֵן גְּדוּלְתּוֹ לַעוֹצְדֵי

כּוֹכְבִּים וּכְשִׁחְחִירִים יִשְׂרָאֵל צַתְשׁוּצָה

וּגִגְאֻלָּין קֶשֶׁה לוֹ לֶאֱצֵד עוֹצְדֵי כּוֹכְבִּים

מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל: **אוּרִיָּיָה.** כְּמוֹ (מִלְכִּים א ה)

אֲרוּוֹת סוּסִים: **דִּאֲכִנִּי שֵׁנִי מִשִּׁיחַ.**

אֲכַלּוּהוּ בִימֵי חֻזְקִיהָ אֲמַר רב

שְׁמוֹ דְּבִי רַבִּי שִׁילָא אֲמַרִי שִׁילָה שְׁמוֹ

שְׁנֵאֲמֵר יהִי שְׁמוֹ לַעְוֹלָם לִפְנֵי שְׁמִשׁ יָנוֹן

חֲנִינָה וַיִּישׁ אוֹמְרִים מִנְּחָם בֵּן חֻזְקִיהָ שְׁמוֹ

דְּבִי רַבִּי שְׁמוֹ שְׁנֵאֲמֵר ¹¹אֲכֵן חֲלִייִנוּ הוּא נִשָּׂא

אֲמַר רַב נַחֲמָן אִי מִן חֵיִיא הוּא כְּגוֹן אֲנָא

חֵיִיא הוּא כְּגוֹן רַבִּינוּ הַקְדוּשׁ אִי מִן מַתִּיא

הוּא אַחַר שְׁנֵאֲמֵר ¹³וְעִבְדוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיהֶם

וְהָקִים לֹא נֵאֲמַר אֵלֶּא אֲקִים א"ל רַב פַּפָּא

לְתַרְנַגּוֹל וְעַטְלָף שֶׁהוּי מִצַּפִּין לְאוּר א"ל

שְׁאִין כָּל דָּקֵל וּדְקֵל שְׁבַבְבֵּל שְׁאִין סוּם שֶׁל

פֶּרֶסִיִּים נִקְשֵׁר בּוֹ וְאִין לָךְ כֵּל אֲרוֹן וְאֲרוֹן

שְׁבַאֲרָץ יִשְׂרָאֵל שְׁאִין סוּם מְדִי אוֹכֵל בּוֹ תַבֵּן

⁶**אֲמַר רַב אִין בֵּן דּוֹד בָּא עַד שְׁתַּתְּפִּשְׁט**

הַמִּלְכוּת ⁷עַל יִשְׂרָאֵל תִּשְׁעָה חֲדָשִׁים שְׁנֵאֲמֵר

¹**לָכֵן יִתְנֵם עַד עַתָּה יוֹלְדָה יֵלְדָה וְיִתֵּר אַחִיו**

יִשׁוּבוּן עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲמַר עוֹלָא יִיתִי וְלֹא

אִיחֻמִּינִיָּה וְכֵן אֲמַר ⁷[רַבְּהִי] יִיתִי וְלֹא אִיחֻמִּינִיָּה

רַב יוֹסֵף אֲמַר יִיתִי וְאוֹצִי דִּאִיתִיב בְּטוֹלָא

דְּכוּפִיתָא דַּחְמִרִיָּה אֲמַר לִיָּה אֲבִי ⁸(לְרַבָּא)

⁹**[לְרַבְּהִי] מֵאִי טַעמָא אִילִימָא מִשׁוּם חֲבָלֹ**

שֶׁל מִשִּׁיחַ וְהַתִּנְיָא שְׁאֵלוֹ תַלְמִידֵיו אֶת רַבִּי

אֲלַעְזוֹר מַה יַּעֲשֶׂה אֲדָם וַיַּנְצֵל מִחֲבָבְלוֹ שֶׁל

מִשִּׁיחַ יַעֲסוּק בַּתּוֹרָה וּבִגְמִילוּת חֲסִידִים וּמֵר

הָא תּוֹרָה וְהָא גְּמִילוּת חֲסִידִים אֲמַר ⁹[לִיָּה] שְׁמָא

יִגְרוּם הַחֲטָא כְּדַר' יַעֲקֹב בַּר אִידִי ¹⁰דַּר' יַעֲקֹב

בַּר אִידִי רַמִּי כַּתִּיב ¹¹הִנֵּה אֲנֹכִי עִמָּךְ וּשְׁמַרְתִּיךָ

כְּכֹל אִשְׁר תִּלָּךְ וְכַתִּיב ³וַיִּירָא יַעֲקֹב מֵאֵד

וַיִּצִר לוֹ שֶׁהִיָּה מַתִּירָא שְׁמָא ¹⁰יִגְרוּם הַחֲטָא

כְּדַתְנִיא ⁴עַד יַעֲבוֹר עִמָּךְ ד' זוֹ בִּיאָה רֵאשׁוֹנָה

עַד יַעֲבוֹר עִם זוֹ קִנִּית זוֹ בִּיאָה שְׁנִיָּה אֲמַר

מַעֲתָה רֵאיוּיִים הֵיוּ יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהֶם נֶם

בְּבִיאָה שְׁנִיָּה כְּבִיאָה רֵאשׁוֹנָה אֵלֶּא שְׁגֵרָם

הַחֲטָא וְכֵן אֲמַר ר' יוֹחָנָן יִיתִי וְלֹא אִיחֻמִּינִיָּה

א"ל רִישׁ לְקִישׁ מ"ט אִילִימָא מִשׁוּם דְּכַתִּיב

⁵**כַּאֲשֶׁר יָנוּם אִישׁ מִפְּנֵי הָאֲרִי וּפִגְעוּ הָרֹב**

[וְבֹא הַבֵּית] וּסְמַךְ יְדוֹ אֶל הַקִּיר וְנִשְׁכּוּ נַחֲשׁ

בָּא וְאֲרָאךְ דּוּגְמָתּוֹ בַּעוֹלָם הוּזָה בּוֹמָן שְׂאֲדָם

יּוֹצֵא לְשַׂדְּהָ וּפִגְעַ בּוֹ סַנְטֵר דּוּמָה כְּמִי שִׁפְגַּעַ

בּוֹ אֲרִי נִכְנֵם לַעִיר פִּגְעַ בּוֹ גִּבְאִי דּוּמָה כְּמִי

שִׁפְגַּעוּ דּוֹב נִכְנֵם לְבִיתּוֹ וּמִצָּא בְּנִיו וּבְנֹתָיו

מוֹמְלִין בְּרַעַב דּוּמָה כְּמִי שִׁנְשַׁכּוּ נַחֲשׁ אֵלֶּא

מִשׁוּם דְּכַתִּיב ⁶שְׂאֵלוּ נָא וְרָאוּ אִם יֵלֵךְ זָכַר

מִדְּרֹעַ רֵאִיתִי כֵּל גֶּבֶר יְדִיו עַל חֲלָצָיו כִּיולְדָה

וְנִהַפְכוּ כֹּל פְּנִים לִירְקוֹן מֵאִי רֵאִיתִי כֵּל גֶּבֶר

אֲמַר רַבָּא בַר יִצְחָק אֲמַר רַב מִי שִׁכַּל גְּבוּרָה

שָׁלוֹ וּמֵאִי וְנִהַפְכוּ כֹּל פְּנִים לִירְקוֹן אֲמַר רַבִּי

יוֹחָנָן פַּמְלִיא שֶׁל מַעֲלָה וּפַמְלִיא שֶׁל מַטָּה

בִּשְׁעָה שְׂאֲמַר הַקֶּב"ה הֲלָלוּ מַעֲשֶׂה יְדִי

וְהֲלָלוּ מַעֲשֶׂה יְדִי הֵיאֶךְ אֲאֲבַד אֵלּוֹ מִפְּנֵי

אֵלּוֹ אֲמַר רַב פַּפָּא הֵיינו דְּאֲמַרִי אִינְשֵׁי רַהִיט

וּנְפַל תּוֹרָא וְאוֹזִיל וְשַׁדִּי לִיָּה סוּסִיא בְּאוּרִיָּה אֲמַר רַב

יִשְׂרָאֵל דֹּאכְלֵי שְׁנֵי מִשִּׁיחַ אֲמַר רַב יוֹסֵף פְּשִׁיטָא וְאֵלֶּא מֵאֵן

וּבִילָק אַכְלֵי לָהּוֹ לֹאֲפוּקִי ¹⁰מִדְּרַבִּי הֵילָל דְּאֲמַר אִין מִשִּׁיחַ לְיִשְׂרָאֵל שְׁכַבַר

לֹא אֲבַרִי עֵלְמָא אֵלֶּא לָדוֹד וְשִׁמּוּאֵל אֲמַר לְמַשְׁה וּרְבִי יוֹחָנָן אֲמַר לְמַשִּׁיחַ

מַה שְׁמוֹ דְּבִי רַבִּי שִׁילָא שְׁמוֹ שְׁנֵאֲמֵר ⁷עַד כִּי יִבֹּא שִׁילָה דְּבִי רַבִּי יִנְאִי אֲמַרִי יָנוֹן שְׁמוֹ

שְׁנֵאֲמֵר ⁸יְהִי שְׁמוֹ לַעְוֹלָם לִפְנֵי שְׁמִשׁ יָנוֹן שְׁמוֹ

חֲנִינָה וַיִּישׁ אוֹמְרִים מִנְּחָם בֵּן חֻזְקִיהָ שְׁמוֹ שְׁנֵאֲמֵר ⁹אֲשֶׁר לֹא אֶתֶן לָכֶם

חֲנִינָה רַבִּי שְׁמוֹ שְׁנֵאֲמֵר ¹¹אֲכֵן חֲלִייִנוּ הוּא נִשָּׂא וּמִכְּאוּבֵינוּ סִבְלָם

וּנִשָּׂא אֲמַר רַב נַחֲמָן אִי מִן חֵיִיא הוּא כְּגוֹן אֲנָא וּמוֹשְׁלֹ מִקְרָבוֹ יֵצֵא אֲמַר רַב אִי מִן

חֵיִיא הוּא כְּגוֹן רַבִּינוּ הַקְדוּשׁ אִי מִן מַתִּיא הוּא אַחַר שְׁנֵאֲמֵר ¹³וְעִבְדוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיהֶם

וְהָקִים לֹא נֵאֲמַר אֵלֶּא אֲקִים א"ל רַ